

MERIMIESASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS

Aika	7.11.2017 klo 14.00
Paikka	Työ- ja elinkeinoministeriö, Eteläesplanadi 4, Sali 1
Osallistujat	Tarja Kröger, TEM, puheenjohtaja Nico Steiner, TEM Johanna Ylitepsa, TEM (asiakohta 7) Kristiina Mukala, STM Jukka Tuomaala, Trafi Tomi Tanskanen, Suomen Varustamot ry Eero Mäkeläinen, Suomen Varustamot ry Heikki Leikkonen, Suomen Varustamot ry Simo Zitting, Suomen Merimies-unioni SMU ry Sannaleena Kallio, Suomen Merimies-unioni SMU ry Pipsa Mörn, Suomen Laivanpäälystöliitto ry Joachim Alatalo, Suomen Konepäälystöliitto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi uuden merimiesasiain neuvottelukunnan ensimmäisen kokouksen.

2. Merenkulun terveysjaoston nimeäminen

Merimiesasiain neuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (1023/2011) 4 §:n 2 momentin mukaan merimiesasiain neuvottelukunta nimeää terveysjaoston. Päätettiin seuraavasta kokoonpanosta:

Puheenjohtaja: Kristiina Mukala, sosiaali- ja terveysministeriö
Jäsenet: Carita Ojala, Suomen Merimies-unioni
Joachim Alatalo, Suomen Konepäälystöliitto
Pipsa Mörn, Suomen Laivanpäälystöliitto
Jukka Terttunen, Trafi
Päivi Miilunpalo, Työterveyslaitos
Tomi Tanskanen, Suomen Varustamot ry
Christina Palmén, Suomen Varustamot ry
Stefan Jensen, Suomen Matkustajalaivayhdistys
Sihteeri: Sini-Maria Pollari, sosiaali- ja terveysministeriö

3. Merimiesasiain neuvottelukunnan asiantuntijat

Työ- ja elinkeinoministeriö voi merimiesasiain neuvottelukuntaa kuultuaan nimetä neuvottelukuntaan asiantuntijoita määrääjäksi tai tietyn asian käsittelyä varten. Neuvottelukunta puoltaa Suomen Matkustajalaivayhdistyksen edustajan Stefan Jensenin nimeämistä neuvottelukunnan asiantuntijaksi neuvottelukunnan toimikauden ajaksi.

4. Laiva-apteekkien etätarkastusten mahdollistaminen

Mukala esitteli asian. Laiva-apteekkien tarkastukset edellyttävät nykyisin proviisorin käyntiä aluksella. Jos alus ei poikkea Suomessa, tarkastuksen toteuttaminen aluksella aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia. Tästä syystä STM:ssä on arvioitu mahdollisuutta toteuttaa tarkastus etänä videoyhteyksien avulla. Etätarkastusta on kokeiltu aluksilla, joista toinen on ollut tarkastushetkellä Ruotsin rannikolla ja toinen Karibian rannikolla. Ensin mainittu onnistui. Toinen varustamo, jolla on laivoja Karibiassa, oli ilmoittanut proviisorille, että etäyhteydet heidän laivoilleen eivät ole riittävän hyvät, jotta etäyhteys toimisi laiva-apteekin tarkastuksen ajan. Siis tarkastusta ei edes aloitettu.

Etätarkastusmahdollisuus edellyttäisi lainsäädäntömuutoksia. Päätöksiä tarvittavien muutosten valmistelusta ei ole kuitenkaan vielä tehty.

Merimiesasiain neuvottelukunta puoltaa etätarkastusten mahdollistavan lainsäädännön toteuttamista, jotta etätarkastuksiin voidaan ryhtyä heti sen jälkeen, kun tekniset puitteet antavat siihen mahdollisuuden.

5. Soveltuvuus laivatyöhön; astma ja savusukellus

Mukala esitteli asian. Tänä vuonna tarkastettavissa uusissa merenkulun opiskelijoissa on monia, jotka sairastavat astmaa ja ovat kyllä kelpollisia laivatyöhön, mutta ei savusukellukseen. Täten he ovat poikkeusluvan varassa työuransa ajan. Savusukellukseen liittyvät rajoitteet voivat estää henkilön työllistymisen merityöhön.

Merimiesasiain neuvottelukunta pitää tärkeänä, että opiskelija tai merenkulkualalle hakeutuva mieltäisi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sairautensa aiheuttamat rajoitteet merityössä. Lisäksi neuvottelukunta pitää tärkeänä, että STM ja OKM arvioivat, olisiko mahdollista ja tarkoituksenmukaista ottaa sairauden aiheuttamat rajoitteet huomioon jo opiskelijavalinnan yhteydessä.

6. Työlainsäädäntöön tehtävät muutokset ja tarve tehdä vastaavat muutokset merityölainsäädäntöön

Steiner ja Kröger esittelivät asian. Tällä hetkellä on vireillä kaksi työlainsäädäntöön liittyvää lainsäädäntöhanketta, joiden osalta olisi arvioitava, tulisiko käynnistää valmistelu vastaavien muutosten toteuttamisesta myös merityölainsäädäntöön.

Nollatuntisopimukset

Ensimmäisessä hankkeessa ollaan luomassa pelisääntöjä ns. nollatuntisopimusten käytölle. Esityksessä nollatuntisopimuksia kutsuttaisiin vaihtelevan työajan sopimuksiksi, jolloin sääntely kattaisi 0-40 viikkotyötuntiin perustuvien sopimusten lisäksi myös muut tarvittaessa työhön kutsuttavien työntekijöiden sopimukset. Muutokset

koskisivat vaihtelevan työajan käyttöalaa, sairausajan palkkaa, irtisanomisajan palkkaa, lisätyösuostumusta sekä työvuoroluetteloa.

Todettiin, että vaihtelevan työajan sopimukset ovat alustyön luonteesta johtuen harvinaisia merenkulkualalla. Ulkomaanliikenteessä vaihtelevan työajan sopimuksia ei esiinny. Sen sijaan kotimaanliikenteessä sellaisia voi esiintyä. Asian käsittelyä jatketaan seuraavassa kokouksessa.

Oppisopimuksen suhde työnantajan työn tarjoamisvelvollisuuksiin

Tällä hetkellä on käynnissä lausuntokierros esityksestä, jonka mukaan työnantaja voisi jatkossa tehdä oppisopimusopiskelijan kanssa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun määräaikaisen oppisopimuksen työnantajalle laissa säädetyn lisätyön tarjoamisvelvoitteen ja takaisinottovelvollisuuden estämättä.

Esitys perustuu eduskunnan lausumaan, jonka eduskunta antoi vastauksessaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (EV 86/2017 vp). Tämä laki tulee voimaan 1.1.2018.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa oppisopimuksen avulla saatava ammatillinen koulutus kaikilla toimialoilla, myös sellaisen työnantajan palveluksessa, jolla on osa-aikatyötä tekeviä tai takaisinottovelvollisuuden piirissä olevia työntekijöitä. Tavoitteena on lisätä ammatillisesti kouluttautuvien opiskelijoiden mahdollisuuksia saada oppisopimuskoulutustyöpaikka, ja edistää näin ollen ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden pääsyä työelämään.

Todettiin, että merenkulkualalla ei pätevyysvaatimuksista johtuen esiinny oppisopimussuhteita, minkä vuoksi vastaavien muutosten toteuttamista erityölainsäädännössä ei pidetä tarpeellisena.

7. Alustavat tietosuoja-asetuksesta johtuvat muutostarpeet erityölainsäädäntöön

Ylitepsa esitteli yleisluontoisesti EU:n tietosuoja-asetusta, joka todennäköisesti aiheuttaa muutoksia erityölainsäädäntöön (kalvot liitteenä). Asetus tuli voimaan keväällä 2016 ja sen soveltaminen alkaa 25.5.2018. Asetus on suoraan kansallisesti sovellettavaa lainsäädäntöä. Asetus sisältää kuitenkin merkittävää direktiivinomaista kansallista liikkumavaraa.

Konkreettisiin lainsäädännön muutostarpeisiin palataan tulevilla kokouksilla.

8. Muut esille tulevat asiat

Neuvottelukunnan toivottiin kokoontuvan nykyistä useammin ja lisäksi toivottiin, että aiheisiin liittyvää tausta-aineistoa jaettaisiin ennen kokousta.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Nico Steiner